Izvorna jezična inačica ove stranice pt nedavno je izmijenjena. Naši prevoditelji trenutačno pripremaju jezičnu inačicu koju vidite.

portugalski

Swipe to change

Kamatne stope

Portugal

1 Predviđa li se „zakonska kamata" u državi članici? Ako se predviđa, kako je „zakonska kamata" definirana u toj državi članici?

Zakonska kamata

Da, portugalsko zakonodavstvo predviđa zakonske kamatne stope.

Kamatu mogu odrediti stranke ili može biti utvrđena zakonom. Kada je određuju stranke, naziva se ugovornom kamatom. **Kada je utvrđena zakonom, naziva se zakonskom kamatom.**

Ugovorne i zakonske kamate mogu biti **građanske ili trgovačke**.

Svrha kamate

Općenito, postoje dvije vrste kamate: kompenzacijske kamate (npr. kamate koje se plaćaju na zajam) i zatezne kamate (npr. kamata na neispunjenje obveze).

Zakonske kamate na neispunjenje obveze

Kada dužnik **ne ispuni financijsku obvezu**, opće je pravilo da **naknada koju mora platiti zbog neispunjenja obveze odgovara zakonskoj kamati** izračunatoj na datum na koji dužnik nije ispunio obvezu. Financijska obveza je obveza plaćanja novčanog iznosa drugoj stranci.

Vrijeme neispunjenja obveze

Smatra se da dužnik nije ispunio svoju obvezu nakon što mu je preko sudskih ili izvansudskih kanala priopćeno da mora ispuniti svoju obvezu.

No, postoje tri slučaja u kojima se smatra da dužnik nije ispunio svoju obvezu, a da nije nužno dobio priopćenje.

ako obveza ima određeni rok;

ako je obveza proizišla iz nezakonitog djela;

ako dužnik izbjegava priopćenje; u tom slučaju, smatra se da je dužnik primio priopćenje na datum kada mu je priopćenje trebalo biti uručeno.

Ako je dug nelikvidan, ne postoji neispunjenje obveze dok ne postane likvidan, osim ako je za tu nelikvidnost kriv dužnik. Ako je dužnik odgovoran za nezakonito djelo ili rizik, smatra se da nije ispunio svoju obvezu od datuma na koji mu je uručeno službeno priopćenje, osim ako već nije bio kriv za neispunjenje obveze u skladu s prvim dijelom ovog stavka.

Otpis ili prestanak kamatnog duga

Od vremena kada nastane, kamatni dug ne ovisi nužno o glavnom dugu. Jedan se može prenositi i otkazati bez drugoga.

Raspodjela djelomičnih isplata

Nacionalno zakonodavstvo uspostavlja sljedeća pravila u vezi s raspodjelom isplata:

i. ako, uz dug, dužnik mora platiti troškove ili kamate ili mora vjerovniku platiti naknadu zbog neispunjenja obveza, isplata koja nije dovoljna da obuhvati puni iznos primijenit će se na troškove, naknadu, kamate i kapital, tim redoslijedom.

ii. raspodjela na kapital može biti isključivo posljednja, osim ako vjerovnik ne odluči drukčije.

Kamata na kamatu

Zatezna kamata u određenim slučajevima može se obračunati običnoj kamati (složena kamata).

Da bi se kamati obračunala daljnja kamata, mora se dogoditi jedna od sljedećih situacija:

dužniku mora biti sudski priopćeno da kapitalizira obračunatu kamatu ili dužnik mora platiti kamatu pod kaznom kapitalizacije.

Samo kamata koja odgovara minimalnom razdoblju od godinu dana može biti kapitalizirana. Ta ograničenja na složenu kamatu nisu primjenjiva ako krše određene propise ili prakse sektora (npr. ako zajmovi koje su odobrile financijske institucije podliježu posebnim propisima).

Nacionalna sudska praksa odredila je da se zatezne kamate ne mogu obračunati na zatezne kamate. Prema tome, na zakonsku kamatu koja se duguje zbog neispunjenja financijske obveze ne može se u pravilu obračunati kamata. Time se ne dovodi u pitanje bilo koja varijacija ovog tumačenja sudske prakse ni zakonski predviđena mogućnost primjene obavezne novčane kazne kada je isplata iznosa novca određena sudskom presudom.

2 Ako se predviđa, koliko iznosi kamata/stopa i koja je njezina pravna osnova? Ako se predviđaju različite stope zakonske kamate, koje se okolnosti i uvjeti primjenjuju?

Zakonske kamatne stope razlikuju se s obzirom na to jesu li povezane s **građanskim** ili **trgovačkim** kamatama.

Građanska zakonska kamata

Građanska zakonska kamata utvrđena je zajedničkim ministarskim provedbenim rješenjem (*Portaria*) ministara pravosuđa i financija, u skladu s člankom 449. stavkom 1. portugalskog Građanskog zakonika (*Código Civil*). U vrijeme kada je pisan ovaj tekst, građanske kamatne stope utvrđene su ministarskim provedbenim rješenjem br. 291/03 od 8. travnja 2003. koje je još uvijek na snazi.

Trgovačka zakonska kamata

Trgovačka zakonska kamata obično se mora platiti za dugovanja trgovačkih društava, pojedinačnih poduzetnika ili pravnih osoba, osobito za vrste dugovanja navedenih u zakonskom dekretu br. 62/2013 od 10. svibnja 2013., navedenom u nastavku.

Trgovačka zakonska kamata utvrđena je zajedničkim ministarskim provedbenim rješenjem ministara pravosuđa i financija, u skladu s člankom 102. stavcima 3. do 5. portugalskog Trgovačkog zakonika (*Código Comercial*). U vrijeme pisanja ovog teksta, utvrđivanje trgovačke kamate uređeno je ministarskim provedbenim rješenjem br. 277/13 od 26. kolovoza 2013., u skladu s kojim su trgovačke kamatne stope utvrđene na dvogodišnjoj osnovi.

Iznos svake trgovačke kamatne stope navedene u ministarskom provedbenom rješenju br. 277/13 od 26. kolovoza 2013. utvrđen je priopćenjem Glavne uprave za državnu riznicu i financije (*Direcção Geral do Tesouro e Finanças*), objavljenom u Službenom listu republike, 2. serija, do 15. siječnja i 15. srpnja svake godine.

Ministarsko provedbeno rješenje br. 277/13 od 26. kolovoza 2013. predviđa dvije kaznene stope trgovačke kamate, koje se razlikuju ovisno o predmetnoj transakciji:

prva je kamatna stopa primjenjiva na kašnjenja u plaćanju koja se odnose na poslovne transakcije između trgovačkih društava ili između trgovačkih društava i javnih tijela, kako je predviđeno Zakonskim dekretom br. 62/2013 od 10. svibnja 2013.;
druga je dodatna stopa zatezne kamate primjenjiva na druge operacije i u vezi s dugovanjem trgovačkih društava, pojedinačnih poduzetnika ili pravnih osoba, kako je predviđeno člankom 102. stavkom 3. portugalskog Trgovačkog zakonika.
Zakonske kamatne stope, građanske i trgovačke, variraju s vremenom. Iz tog razloga, pri izračunavanju kamate trebalo bi uzeti u obzir različite stope primjenjive za svaki dio razdoblja neispunjenja obveze.
Iz praktičnih razloga, ovdje smo spomenuli samo zakonske kamatne stope iz posljednjih godina. Sadržaj ovog informativnog članka služi isključivo u informativne svrhe i nije mu svrha zamijeniti upotrebu primjenjivog nacionalnog zakonodavstva za svaki određeni slučaj.
Obavezna dodatna naknada na kamatu od 5 % pridodaje se zakonskoj kamati za koju postoji dug ako je isplata iznosa novca određena sudskom presudom. U ovom slučaju, kamata po stopi od 5 % godišnje duguje se automatski bez potrebe za drugom sudskom odlukom računajući od datuma kada je presuda stupila na snagu. Obvezna novčana kazna pridodaje se kaznenoj kamati, ako je primjenjivo, ili naknadi koja se duguje, u skladu s člankom 829.a, stavkom 4. portugalskog Građanskog zakonika.

Zakonska kamata od 5. kolovoza 1980. do danas je kako slijedi:

Od 5.8.1980. do 22.5.1983. [(1 021 dan) – Zakonski dekret br. 200-C/80 od 24.6.1980. i ministarsko provedbeno rješenje br. 447/80 od 31.7.1980.]	**15 %**
Od 23.5.1983. do 28.4.1987. [(1 437 dana) – ministarsko provedbeno rješenje br. 581/83 od 18.5.1983.]	**23 %**
Od 29.4.1987. do 29.9.1995. [(3 076 dana) – ministarsko provedbeno rješenje br. 339/87 od 24.4.1987.]	**15 %**
Od 30.9.1995. do 16.4.1999. [(1 295 dana) – ministarsko provedbeno rješenje br. 1171/95 od 25.9.1995.]	**10 %**
Od 17.4.1999. do 30.4.2003. [(1 475 dana) – ministarsko provedbeno rješenje br. 263/99 od 12.4.1999.]	**7 %**
Od 1.5.2003. [ministarsko provedbeno rješenje br. 291/03 od 8.4.2003.]	**4 %**

Stopa trgovačke zakonske kamate od 28. rujna 1995. do danas je kako slijedi:

Od 28.9.1995. do 16.4.1999. [ministarsko provedbeno rješenje br. 1167/95 od 23.9.1995.]	**15 %**
Od 17.4.1999. do 30.9.2004. [ministarsko provedbeno rješenje br. 262/99 od 12.4.1999.]	**12 %**
Od 1.10.2004. do 31.12.2004. [Glavna uprava za državnu riznicu (*Direcção-Geral do Tesouro* ili DGT) priopćenje br. 10097/04 od 30.10.2004.]	**9,01 %**
Prva polovina 2005. [ministarsko provedbeno rješenje br. 597/2005 od 19.7. priopćenje DGT-a 310/2005 od 14.1.2005.]	**9,09 %**
Druga polovina 2005. [priopćenje DGT-a br. 6923/2005 od 25.7.2005.]	**9,05 %**
Prva polovina 2006. [priopćenje DGT-a br. 240/2006 od 11.1.2006.]	**9,25 %**
Druga polovina 2006. [priopćenje DGT-a br. 7706/2006 od 10.7.2006.]	**9,83 %**
Prva polovina 2007. [priopćenje DGT-a br. 191/2007 od 5.1.2007.]	**10,58 %**
Druga polovina 2007. [Glavna uprava za državnu riznicu i financije (*Direcção-Geral do Tesouro* ili DGTF) priopćenje br. 13665/2007 od 30.7.2007.]	**11,07 %**
Prva polovina 2008. [priopćenje DGTF-a br. 2152/2008 od 29.1.2008.]	**11,20 %**
Druga polovina 2008. [priopćenje DGTF-a br. 19995/2008 od 14.7.2008.]	**11,07 %**
Prva polovina 2009. [priopćenje DGTF-a br. 1261/2009 od 14.1.2009.]	**9,50 %**
Druga polovina 2009. [priopćenje DGTF-a br. 12184/2009 od 10.7.2009.]	**8 %**
Prva polovina 2010. [priopćenje DGTF-a br. 597/2010 od 4.1.2010.]	**8 %**
Druga polovina 2010. [priopćenje DGTF-a br. 13746/2010 od 12.7.2010.]	**8 %**
Prva polovina 2011. [priopćenje DGTF-a br. 2284/2011 od 21.1.2011.]	**8 %**
Druga polovina 2011. [priopćenje DGTF-a br. 14190/2011 od 14.7.2011.]	**8,25 %**
Prva polovina 2012. [priopćenje DGTF-a br. 692/2012 od 17.1.2012.]	**8 %**
Druga polovina 2012. [priopćenje DGTF-a br. 9944/2012 od 24.7.2012.]	**8 %**
Prva polovina 2013. [priopćenje DGTF-a br. 584/2013 od 11.7.2013.]	**7,75 %**
Druga polovina 2013. Operacije koje podliježu Zakonskom dekretu (*Decreto-lei*) br. 62/2013 [priopćenje DGTF-a br. 11617/2013 od 17.9.2013.]	**8,50 %**
Druge operacije [priopćenje DGTF-a br. 10478/2013 od 23.8.2013.]	**7,50 %**
Prva polovina 2014. Operacije koje podliježu Zakonskom dekretu br. 62/2013	**8,25 %**
Druge operacije [priopćenje DGTF-a br. 1019/2014 od 24.1.2014.]	**7,25 %**
Druga polovina 2014. Operacije koje podliježu Zakonskom dekretu br. 62/2013	**8,15 %**
Druge operacije [priopćenje DGTF-a br. 8266/2014 od 16.7.2014.]	**7,15 %**
Prva polovina 2015. Operacije koje podliježu Zakonskom dekretu br. 62/2013	**8,05 %**

Druge operacije [priopćenje DGTF-a br. 563/2015 od 19.1.2015.]	7,05 %
Druga polovina 2015. Operacije koje podliježu Zakonskom dekretu br. 62/2013	8,05 %
Druge operacije [priopćenje DGTF-a br. 7758/2015 od 14.7.2015.]	7,05 %
Prva polovina 2016. Operacije koje podliježu Zakonskom dekretu br. 62/2013	8,05 %
Druge operacije [priopćenje DGTF-a br. 890/2016 od 6.1.2016.]	7,05 %
Druga polovina 2016. Operacije koje podliježu Zakonskom dekretu br. 62/2013	8,00 %
Druge operacije [priopćenje DGTF-a br. 86741/2016 od 30.6.2016.]	7,00 %
Prva polovina 2017. Operacije koje podliježu Zakonskom dekretu br. 62/2013	8,00 %
Druge operacije [priopćenje DGTF-a br. 2583/2017 od 3.1.2017.]	7,00 %
Druga polovina 2017. Operacije koje podliježu Zakonskom dekretu br. 62/2013	8,00 %
Druge operacije [priopćenje DGTF-a br. 8544/2017 od 29.6.2017.]	7,00 %
Prva polovina 2018. Operacije koje podliježu Zakonskom dekretu br. 62/2013	8,00 %
Druge operacije [priopćenje DGTF-a br. 1989/2018 od 3.1.2018.]	7,00 %
Druga polovina 2018. Operacije koje podliježu Zakonskom dekretu br. 62/2013	8,00 %
Druge operacije [priopćenje DGTF-a br. 9939/2018 od 28.6.2018.]	7,00 %
Prva polovina 2019. Operacije koje podliježu Zakonskom dekretu br. 62/2013	8,00 %
Druge operacije [priopćenje DGTF-a br. /2019 od 2.1.2019.]	7,00 %
Druga polovina 2019. Operacije koje podliježu Zakonskom dekretu br. 62/2013	8,00 %
Druge operacije [priopćenje DGTF-a br. 11571/2019]	7,00 %
Prva polovina 2020. Operacije koje podliježu Zakonskom dekretu br. 62/2013	8,00 %
Druge operacije [priopćenje DGTF-a br. 1568/2020]	7,00 %
Druga polovina 2020. Operacije koje podliježu Zakonskom dekretu br. 62/2013	8,00 %
Druge operacije [priopćenje DGTF-a br. 1568/2020]	7,00 %
Prva polovina 2021. Operacije koje podliježu Zakonskom dekretu br. 62/2013	8,00 %
Druge operacije [priopćenje DGTF-a br. 1568/2021]	7,00 %

3 Jesu li dostupne dodatne informacije o izračunu zakonske kamate ako je to potrebno?

Dodatne informacije o tome kako izračunati zakonsku kamatu mogu se pronaći na web-mjestu Glavne uprave za državnu riznicu i financije Ministarstva pravosuđa.

http://www.dgtf.pt/avisos-e-circulares/taxas-de-juros-moratorios

4 Je li prethodno navedena pravna osnova besplatno dostupna na internetu?

Internetski pristup web-mjestu navedenom u 3. odgovoru je besplatan.

Mjerodavni propisi

Građanski zakonik https://www.pgdlisboa.pt/leis/lei_mostra_articulado.php?nid=775&tabela=leis

Trgovački zakonik https://www.igf.gov.pt/leggeraldocs/CODIGO_COMERCIAL_LIVRO_1.htm

Ministarsko provedbeno rješenje br. 291/2003 https://dre.pt/pesquisa/-/search/223663/details/maximized

Upozorenje:

Informacije u ovom informativnom članku općenite su prirode i nisu iscrpne. Nisu obvezujuće za kontaktne točke, Europsku pravosudnu mrežu u građanskim i trgovačkim stvarima, sudove ili bilo koje druge osobe. Nije im svrha zamijeniti upotrebu primjenjivog zakonodavstva koje je na snazi.

Posljednji put ažurirano: 20/08/2021

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJN-a. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.